

IZ NAŠIH ŽUPA

ORGULJSKI KONCERT U BAČKOJ TOPOLI

U okviru proljetnog sastanka vjeronaučne mladeži u Bačkoj Topoli priređen je orguljski koncert. Koncert je izveo umjetnik ANDRIJA GALUN iz Beograda. Svirao je djela D. Buxtehudea, J. S. Bacha, M. Regera, H. Andriessena i O. Messiaena.

Na župskim orguljama od dva manuala i dvadeset i četiri registra orguljaš je nastojao programiranu orguljsku literaturu što vjernije predočiti slušaocima. U stilskoj profinjenosti izveo je Buxtehudeov *Preludij u g-molu* nakon kojeg je slijedila fuga u veoma jasnoj izražajnosti. Bachov koral *Nun kommt den Heiden Heiland* zvučio je duboko-meditativno. *Fantazija i fuga u g-molu* J. S. Bacha kulminirala je sa svom monumentalnošću i u svojoj veličanstvenosti. Max Reger je predstavljen u *tokati u d-molu*. Interpretator je na osebujuć način izveo to zamašno djelo neoklasicizma. H. Andriessenov *III. koral* djelovao je široko i smireno, unatoč posebnih harmonijskih sklopova. Iz ciklusa *La nativité du Seigneur* O. Messiaena izvedena su dva stavka, *Desseins éternels* i *Les Anges*. Messiaenove melodije i njegov poseban glazbeni jezik donio je mnoge novosti i interesantnosti za slušaoce.

Koncertu je prisustvovalo nekoliko stotina mladeži i vjernika. Koncert je prije svega imao pedagoško-didaktički značaj. Naime, vjeronaučna mladež sama je tražila da u okviru tog sastanka bude i koncert na orguljama. Da bi lakše pratili djela orguljske literature, povezujući tekst i tumačenje za pojedinu točku, govorio je Josip Mioč iz Subotice. Koncert je veoma lijepo prihvaćen, to potvrđuje brojno prisustvo slušalaca i njihova želja da se ovakvi koncerti češće upriliče.

J. M.

KONCERTI, OPERE...

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA U PROTEKLOJ SEZONI

Može se reći da je Zagrebačka filharmonija ove godine ostvarila dosta uspješnu sezonu. Programi održani u okviru predbrojki *A, B, Veliki simfoničari* i *Popularna djela velikih majstora* obuhvaćala su bogat repertoar i suradnju s poznatim i priznatim umjetnicima ne samo iz naše već i stranih zemalja.

Još početkom sezone, kao što smo već pisali, pod vodstvom svog šefa-dirigenta Pavla Dešpalja, te uz soliste Valtera Dešpalja, violončelista, i Branka Košira i Augustina Detića, violiniste, krenuli su na jednomjesečnu turneju po SAD. Svirali su u dvadesetak gradova, a među najpoznatijima i u »Kennedy Centru« u Washingtonu i »Carnegi Hallu« u New Yorku. Prema kritikama koje u odlomcima donosi »Vjesnik«, njihovi nastupi bili su vrlo posječeni, pa je to uz pun uspjeh i afirmaciju također preporuka za budućnost. Među ostalima kritike su objavili »The Pittsburgh Gazette« iz Pittsburga i »The New York Times« iz New Yorka. Evo što piše »The Pittsburgh Gazette«:

»Zagrebačka filharmonija priredila nam je pravu slavensku svetkovinu... 'Koral za gudače' Stanka Horvata poslužio je kao zagravanje fenomenalnih gudača, čiji je bogat, senzualan ton, uz preciznost koja je na zavidnoj razini, došao do vrhunca u Dvořakovu Koncertu za violoncello od njegove prve do posljednje note ...

... Solist Valter Dešpalj izveo je prava čuda u Dvořakovu Adagiu: od njegovog *chiaroscuro-prizvuka* pa sve do onih izuzetnih završnih treperenja zvuka. Finale je bio jednostavno savršen, a sklad između violoncella i melodija prvih violina posebno je vrijedan spomena ...

... Bio je to izvrstan koncert koji nam je priredio taj sjajni, razigrani ansambl muzičara.«

»The New York Times« piše:

»Taj koncert u ponedjeljak bio je istinski užitak. Zagrebačka filharmonija nema pretenzija da konkurira Berlinskoj, Clevelandskoj i Chicaškoj filharmoniji, no to je ansambl velikog umijeća i snažne osobnosti. Za razliku od većine američkih orkestara, koji unatoč svojoj superiornoj virtuoznosti, muziku Čajkovskog izvode prebrzo, nasilno, prosto i bez srca, zagrebačka je izvedba djelovala gotovo pučka, poput prijatelja bliska izvedba ...

... Solisti u Bachovu Koncertu za dvije violine Augustin Detić i Branko Košir, svirali su izvrsno i to ne u smislu potpune vrhunske virtuoznosti, već skladnom vjerodostojnošću i profinjeno kontrastnim tonskim osobinama ...

Solist Valter Dešpalj pokazao je u Koncertu za violoncello J. Haydna onu jednaku istu osjećajnost i inteligentno tumačenje djela, kojima se odlikovao i cijeli koncert ...

(»Vjesnik« od 26. prosinca 1981, str. 7)

Ovakve kritike kakve se samo poželjeti mogu teško je da bi filharmoničari dobili kod nas. Zašto, kad su oni jedan od naših najboljih, ako ne i najbolji orkestar? Možda im u domovini nedostaje entuzijazma, iako ne bi smjelo biti tako jer ovdje već godinama imaju svoju vjernu publiku.

Nastupe u ovoj sezoni završili su po običaju koncertima u okviru Dubrovačkih ljetnih igara.

S pravom u novoj sezoni 1982/83. očekujemo više i bolje, kao što bi bilo normalno za orkestar koji je, eto, u svijetu priznat kao koherentan kolektiv.

C. F.

DUBROVAČKE LJETNE IGRE 1982.

Glazbeni dio 33. dubrovačkih ljetnih igara tekao je u okviru svojih tradicionalnih odrednica: glazbu stilskog razdoblja pretežno od baroka do romantike (a manjim dijelom dvadesetog stoljeća) izvodilo je nekoliko orkestara i komornih sastava te veći broj solista.

Nemoguće je u kratkom osvrtu na protekle Ljetne igre spomenuti sve izvodioce (ne misleći da pri tome činimo nepravdu i onim najkvalitetnijim). Zbog stabilizacije izostala su neka poznata imena, česti gosti DLJ, kao npr. Szering, Weissenberg, Gedda. Zbog toga je težište stavljeno na domaće umjetnike. Nastupila je Zagrebačka filharmonija s tri programa (dirigenti Dešpalj, Matačić, Horvat), Beogradska filharmonija s dva programa (dirigenti Anton Kolar i Horst Förster). Dubrovački gradski orkestar i zbor »Libertas« sa svojim novim dirigentom Ivom Dražinićem doživjeli su ponovnu afirmaciju izvodeći Papanopolovu kantatu »Non bene pro toto libertas venditur auro«. Cherubinijev Requiem u njihovom izvodu bilo je jedino veće duhovno djelo izvedeno na ovim Igrama. Od stranih orkestara sudjelovali su orkestar iz Toulousea (dir. Michel Plasson), Slovački komorni orkestar (dir. Bohdan Warchal), Komorni orkestar iz Rige (dir. Tovij Lifšic) te Mađarski državni simfonijski orkestar koji je po tradiciji zaključio Igre, ovaj put izvodeći djela autora iz svoje domovine: Kodályja, Liszta i Bartóka. Nastup ansambla